

Institutt for sosiologi og statsvitenskap

Eksamensoppgave i SOS1000 Innføring i sosiologi

Faglig kontakt under eksamen: Per Morten Schiefloe

Tlf.: 901 15 516

Eksamensdato: 18.05.2017

Eksamenstid: 5 timer

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: Ingen

Sensurdato: 13.05.2017

Målform/språk: Bokmål/Nynorsk

Antall sider: 1 side Bokmål/1 side Nynorsk

Antall sider vedlegg: 2 sider

Informasjon om trykking av eksamensoppgave

Originalen er:

1-sidig **2-sidig**

sort/hvit **farger**

skal ha flervalgskjema

Eksamen SOS 1000 V17

BOKMÅL

Svar på en av de to oppgavene i del I og på fire av de fem oppgavene i del II. Oppgavene i del I teller 50 %, hver av oppgavene i del II teller 12,5 %. (Passelig lengde for hver av oppgavene i del II er 1-1,5 side med normal skriftstørrelse)

Oppgave 1. (Svar på a eller b)

a. *Klær og jobb.*

Les artikkelen «Klærne avgjør om du får jobben». Drøft det som beskrives her og mulige konsekvenser av at arbeidsgivere kan gjøre slike vurderinger. Bruk relevante sosiologiske teorier og begreper. Drøft deretter hva slags konsekvenser dette fenomenet kan ha for lagdeling og mobilitet.

b. *Kjønn og utdanning.*

Ta utgangspunkt i de to figurene om utdanning i videregående skole og på universiteter/høyskoler. Hva sier disse figurene om kvinners og menns utdanningsvalg? Drøft årsakene til det som figurene viser. Bruk relevante sosiologiske teorier og begreper. Drøft også hva slags konsekvenser dette utdanningsmønsteret har for likestilling.

Oppgave 2. (svar på fire av oppgavene)

- a. Forklar begrepene intrakohortendring og interkohortendring, og gi eksempler.
- b. Forklar hva som menes med «risikosamfunnet», og gi eksempler.
- c. Gjør rede for Bernsteins teori om språklige koder. Se også dette i forhold til andre relevante sosiologiske begrep.
- d. Forklar begrepene rollestress, rollekonflikt og krysspress, og gi eksempler.
- e. Forklar begrepene mekanisk solidaritet og organisk solidaritet. Forklar også hva slags problemstilling forfatteren av begrepene her var opptatt av.

NYNORSK

Svar på ei av dei to oppgåvene i del I og på fire av dei fem oppgåvene i del II. Oppgåvene i del I tel 50 %, kvar av oppgåvene i del II tel 12,5 %. (Høveleg lengde for kvar av oppgåvene i del II er 1-1,5 side med normal skriftstorleik)

Oppgåve 1. (Svar på a eller b)

c. *Klær og jobb.*

Les artikkelen «Klærne avgjør om du får jobben». Drøft det som vert omtala her og moglege konsekvensar av at arbeidsgjevarar kan gjere slike vurderingar. Nytt relevante sosiologiske teoriar og omgrep. Drøft deretter kva slags konsekvensar dette fenomenet kan ha for lagdeling og mobilitet.

d. *Kjønn og utdanning.*

Ta utgangspunkt i dei to figurane om utdanning i vidaregåande skule og på universitet/høgskular. Kva seier desse figurane om kvinner og menn sine val av utdanning? Drøft årsakene til det som figurane syner. Nytt relevante sosiologiske teoriar og omgrep. Drøft også kva slags konsekvensar dette utdanningsmønsteret har for likestilling.

Oppgåve 2. (svar på fire av oppgåvene)

f. Forklar omgrepa intrakohortendring og interkohortendring, og gje døme.

g. Forklar tydinga av omgrepet «risikosamfunnet», og gje døme.

h. Grei ut om Bernstein sin teori om språklege kodar. Se også dette i høve til andre relevante sosiologiske omgrep.

i. Forklar omgrepa rollestress, rollekonflikt og krysspress, og gje døme.

j. Forklar omgrepa mekanisk solidaritet og organisk solidaritet. Forklar også kva slags problemstilling forfatteren av omgrepa her var oppteken av.

Klærne avgjør om du får jobben

Hele 65 prosent av sjefer og ledere som ansetter, sier at klærne dine kan være avgjørende for om du får jobben eller ikke.

LINDA JOHNSEN ØRSTAVIK

Sjefer liker ikke stramt tøy og moteriktige farger. Så hvis du vil gjøre et godt inntrykk under jobbintervjuet, bør du ta på deg en svart dressjakke eller noe annet nøytralt, melder den danske nettavisen alive.dk. Den refererer til en undersøkelse der 2000 ledere og sjefer har deltatt.

En tredjedel bestemmer seg for om du skal ansettes innen intervjuets første 90 sekunder, så førsteinntrykk har mye å si når du er på utkikk etter ny jobb.

Hele 65 prosent av sjefer og ledere som ansetter, sier at klærne du har på deg på intervjuet, kan være en avgjørende faktor.

Å ha på seg plagg med dyp utringning, en stram bluse eller en synlig BH, er blant de største feilene du kan begå når du er på intervju. skal vi tro siefene.

Dette er de tre vanligste grunnene til at en kvinner ikke får jobben, viser undersøkelsen.

Hvis en søker har lyse eller moteriktige farger på seg, kan vedkommende også risikere ikke å komme videre i søkerprosessen.

Hele 7 av 10 ledere og sjefer sier at de ikke bryr seg om hvorvidt en søker er moteriktig eller ikke.

81 prosent av de spurte sier at en nøytral og fin jakke i en mørk farge signaliserer at du er organisert og effektiv.

Enkelt og nøytralt. Aftenpostens jobbkspert Helene Tronstad Moe arbeider som fagsjef i Adecco Select, og er ekspert på tester og intervjuer. Hun anbefaler kandidater som skal på jobbintervju, om å kle seg enkelt og nøytralt.

- Velg noe du føler deg vel i, men ton det gjerne litt ned dersom du er i tvil om din fremtoning vil kunne vekke oppsikt. Som en liten huskeregel kan man tenke at man bør velge et antrekk som vil passe inn på arbeidsstedet hvor man har søkt jobb, sier hun.

Er du veldig usikker nå hva

kleskoden er på den aktuelle arbeidsplassen, kan det være lurt å undersøke hva som er vanlig i bransjen, se etter bilder av ansatte på bedriftens hjemmeside, eventuelt oppsøke bedriftens resepsjonsområde for å observere.

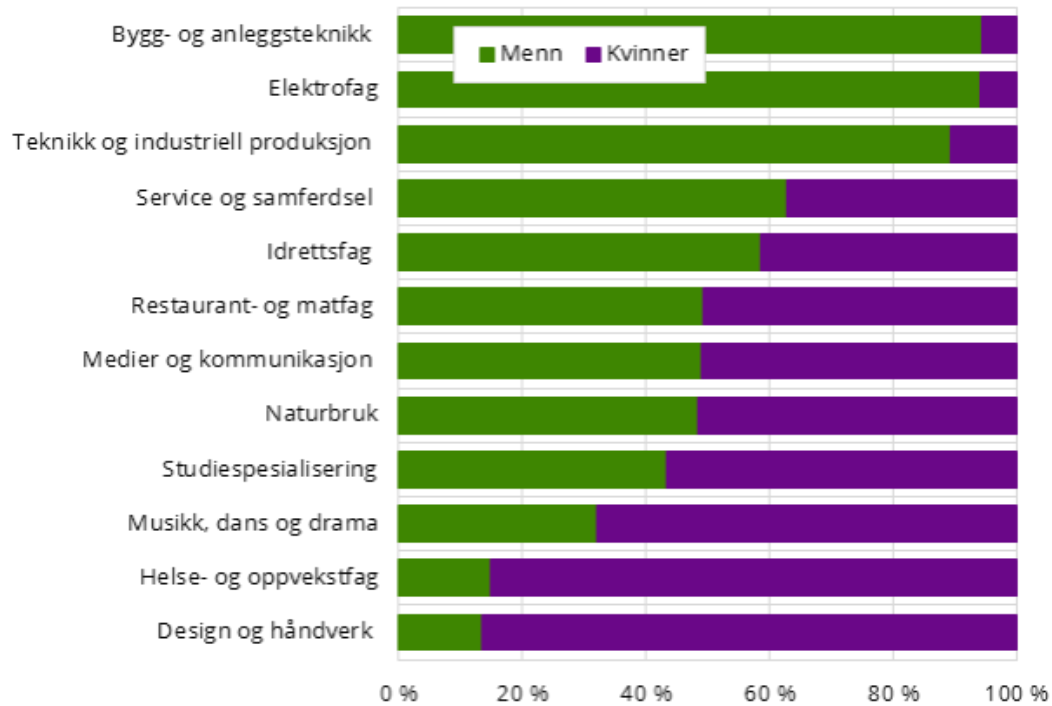
Unngå tyggis. - Unngå overdreven bruk av parfyme, sminke, samt store smykker. Snus, tyggegummi og lukt av røyk hører ikke hjemme på jobbintervju. Hvorvidt synlige tatoveringer og piercing er OK, vil nok være svært bransjeavhengig, sier Moe.

Aftenpostens jobbkspert Guri Larsen er rekrutterings ekspert og direktør i Adecco Select, og jobber med rekruttering og utvelgelse av ledere og spesialister. Hun synes at nordmenn generelt er flinke til å kle seg på jobbintervju.

- Når du er på jobbintervju, befinner du deg i en profesjonell sfære, og de aller fleste kandidatene kler seg deretter. Vi ser selvsagt at det er forskjeller i beklledning avhengig av bransjer og stillingskategorier, men det er helt greit, sier hun.

linda.orstavik@aftenposten.no

Figur 1. Elever fordelt på utdanningsprogram og kjønn. 2015

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

